

17 år

I en studie fra *Journal of the royal society of medicine* fra 2011 kommer forfatterne Morris, Woodong og Grant med følgende utsagn: Svaret er 17 år, men hva er spørsmålet? – Å forstå tidsintervallet for translasjonsforskning. Mange har stilt seg dette spørsmålet senere. Må det virkelig ta helt opp til 17 år for at forskning blir til praksis?

Nylig var jeg på *Nettverkskonferansen* – en konferanse som samlet representanter fra de aller fleste forskningsmiljøene innen odontologi og nærliggende fagområder i Norge. Det var inspirerende! Det foregår svært mye god forskning der ute, og vi utvikler og har mange svært kompetente forskere og forskermiljøer. Jeg opplevde også at svært mange av disse er gode formidlere. Allikevel er det få ute i tjenesten og blant befolkningen som har hørt om forskningen og om forskerne. Hvorfor er det slik? Er det slik vi ønsker å ha det?

I arbeidet med å utrede fremtidens tannhelsetjeneste er det avdekket store kunnskapshull om vår tjeneste. I klinikken vet vi at det er prosedyrer og metoder som i liten grad er kunnskapsbaserte. Derfor er det stor oppmerksomhet om klinikknær forskning. Dette er viktig, men det må komme sammen med basalforskningen, eksperimentell og innovativ forskning og annen klinisk forskning, inkludert forskning på samfunnsmedisin og samfunnsodontologi. Forskningen er viktig i seg selv, da den bidrar med ny kunnskap, men denne kunnskapen kan ikke få stå alene. Det er ikke nok at kunnskapen spres mellom forskere. Kunnskapen må formidles også utenfor akademien. Den må gjøres forståelig, og den må overføres til praksis.

Jeg har fått lytte til hvordan regionalt kompetansesenter for rehabilitering ved Sunnaas sykehus jobber systematisk med translasjonsforskning for å gå fra kunnskap til handling. Det var inspirerende, og jeg tror nettopp dette er en vei å gå for å lykkes med implementering av forskningsbasert kunnskap i kombinasjon med helsepersonellens og pasientenes erfaringer. Det finnes sikkert andre metoder for dette også,

Foto: Kristin Akrenes

Nå er tiden kommet for å ta tilbake informasjonsmakta for alt som har med munnhelse å gjøre. Forskere, helsepersonell og industri må samhandle og samarbeide, pasientene må involveres, befolkningen og politikerne må forklares.

men målet for forskningen må være kunnskap og verktøy som gjøres forståelig for helsepersonellet, befolkningen og pasienten, og for politikerne.

Det er en uheldig utvikling i samfunnet som gjelder kunnskapsinnhenting. Dette rammer også vårt fagfelt. Definisjonsmakten av hva som er sannhet er flyttet fra forskere og fagekspertise til sosiale medier, influensere og ikke-forskningsbaserte innlegg av varierende art og kvalitet. Det oppfordres til hjemmebleking som ikke virker, til kjevemuskeltrenerne som gir bittavvik og hodepine, til høyt konsum av sukker, koffein og sure drikker, til nedsliping av friske tenner, bruk av fillere og botulinumtoksin, og mye, mye mer. Akkurat nå topper jawline sosiale medier, tett etterfulgt av six-pack. Bak mange av disse ikke-helsefremmende tiltakene står en kynisk industri som skal tjene penger på stadig nye, og unødvendige produkter.

Nå er tiden kommet for å ta tilbake informasjonsmakta for alt som har med munnhelse å gjøre. Forskere, helsepersonell og industri må samhandle og samarbeide, pasientene må involveres, befolkningen og politikerne må forklares. NTF skal bidra i dette, men det vil kreve at en samlet tjeneste også bidrar til å løfte dette ut i samfunnet.

I juni vil NTF samle en stor gruppe av interessenter for å prøve å få til et slik overordnet system innenfor bærekraft. Alle universiteter med tannlegeutdanning, fylkeskommunale tannhelsetjenester og kompetansesentre, fagorganisasjonene innen tannhelsetjenesten, NIOM, Bivirkningsgruppen, store private tannhelseaktører og leverandører/industrien er med på dette. Universitetene på Ås (NMBU) og i Trondheim (NTNU) er også interessert. Mitt håp er at vi med dette kan samle oss om et felles løft på bærekraftsområdet for vår tjeneste. Det foregår allerede mye på dette feltet, og mye er planlagt. Så gjelder det å lykkes med å sikre god forskning, god finansiering og god samhandling, og ikke minst – god kunnskapsbasert praksis. Til det beste for fremtiden og for oss alle.

Heming Olsen-Bergem
President i NTF